

УДК 378.147

ФОРМИ АКТИВІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ТА МАЙСТЕРНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ»

Доцент С.С. Кисіль

Київський національний університет технологій та дизайну

***Ключові слова:** педагогічна взаємодія, дизайн-освіта, рольові моделі, розвиток індивідуальності студента.*

Дизайн як вид діяльності та відповідно, як навчальна дисципліна, має певні особливості. Загальні форми педагогічної взаємодії – **парна, фронтальна, колективна, групова** та **опосередкована** набувають у викладанні дизайн-дисциплін специфічної реалізації. **Зміст дизайн-діяльності** переорієнтовується з проектування виробу на проектування потреби. Виникає поняття «проектування на випередження» – здатність дизайнера бачити та вирішувати проблеми, що сьогодні ще не «лежать на поверхні», але набудуть актуальності у ближньому майбутньому.

Підготовка студентів у дизайнерських вишах нерідко не встигає за динамікою змін у професії. Н. Ковешнікова вказує, що дизайнер працює в умовах високої динамічності. Це вимагає підходів, що визначаються як «**дизайн-методи другого покоління**». Методи, за якими розуміння проблеми, навіть сама проблема змінюється в ході її вирішення і так само змінюють у процесі й методи роботи [1].

Серед професійних навичок дизайнера на перший план виходять здатності самостійно знаходити, формулювати цілі, завдання, прогнозувати результати, самостійно розробляти методичні підходи до вирішення того чи іншого завдання [2].

Ключовим у дизайн-освіті є не стільки навчання методикам та технологіям, скільки **творчій розвиток індивідуальності студента**. Багаж знань випускників ВНЗ повинен узагальнювати кращі досягнення практики, тому постає питання про більш насичену, інформативно розвинену підготовку дизайнерів. Сучасна дизайн-освіта передбачає нестандартні методи навчання, що включають такі види робіт, як: групова, індивідуально-опосередкована, колективна (мікрогрупова) та літературний аналіз [3].

Групова робота визначається вирішенням спільного завдання, а активність кожного з учасників адресується всім колегам. До організаційних форм групової роботи в умовах ВНЗ відносяться: лекції, семінари, майстер-класи, дискусії, тощо. Дана робота є продуктивною формою для засвоєння теоретичного матеріалу, наукових знань, що складають теоретичний базис для професійної діяльності. В сучасних умовах, коли величезна кількість інформації є легкодоступною завдяки розвитку інформаційних технологій, основною метою групової роботи стає не повідомлення та засвоєння інформації, а скоріше її систематизація, перетворення сукупності відомих чи виявлених фактів та тверджень на систему знань. Роль же викладача як лектора при груповій роботі доповнюється роллю тьютора, а в разі виникнення дискусії – коуча або модератора. Студенти в такій діяльності виступають скоріше не як реципієнти, а як дослідники, диспутанти, ментори тощо.

Індивідуально-опосередкована робота – одна з традиційних форм навчальної взаємодії, що розвивається за рахунок нових навчальних технологій. До неї відноситься, перш за все, навчальне проектування (в тому числі курсове та дипломне) у його традиційній формі, коли кожен із студентів розробляє певний навчальний проект за індивідуальним завданням, тобто працює за моделлю дослідника та розробника.

Ролями викладача у такій формі роботи, як правило, є консультант, тьютор, врешті – екзаменатор. Взаємодія студента та викладача опосередковується проміжними результатами роботи студента (**проектний реферат, проектне завдання, начерки, ескіз, креслення** тощо) – студент представляє результати роботи викладачеві, той оцінює їх, вносить у роботу необхідні корективи.

Колективна (мікрогрупова) робота – форма навчальної взаємодії, якій притаманна нефронтальний спосіб роботи з навчальним матеріалом, коли досягнення кожного студента чи окремих мікрогруп не обов'язково стають надбанням колективу. У теоретичному навчанні окремі мікрогрупи студентів-дослідників самостійно та/або під керівництвом викладача досліджують певні аспекти інтер'єрів, що в подальшому можуть бути використані в індивідуальній проектній роботі. У такій роботі студенти працюють в ролі дослідників, а викладач – як правило, у ролі тьютора. Принцип формування таких груп може бути різним: довільний (студенти самі обирають собі партнерів), випадковий (жеребкування), примусовий (за вказівкою викладача, що враховує у такому розподілі особисті якості студентів для досягнення кращих результатів взаємодії), робочий. Останній варіант, на нашу думку, є найбільш ефективним. Він передбачає, що робота над проектом розпочинається з групового передпроектного дослідження, продовжується індивідуальним творчим пошуком, і закінчується приходом до споріднених результатів, об'єднанням у «дизайн-бюро» та надалі працюють спільно, розвиваючи у колективному проекті найкращі якості індивідуальних розробок. За такою технологією можуть виконуватись як передбачені навчальною програмою проектні завдання, так і різноманітні конкурсні роботи.

Інша традиційна організаційна форма опосередковано-індивідуальної роботи – **літературний аналіз**. Викладач у ролі тьютора рекомендує певну літературу, яка має бути опрацьованою і проаналізованою, наприклад, у вигляді реферату, доповіді.

Висновки. Завдання сучасної дизайн-освіти – підготувати фахівця, що вміє приймати самостійні рішення у різних ситуаціях, прогнозувати їх наслідки, здатного до співробітництва і самовдосконалення. Формами ж активізації науково-дослідної взаємодії студентів при вивченні зазначеної дисципліни є: спосіб опанування навчального матеріалу, форми організації навчальної роботи (лекція, семінар, майстер-клас, практичне заняття), навчальні технології (проектна робота, дискусія, коучінг-сесія, дистанційне навчання), тощо.

При викладанні дисципліни «Дизайн інтер'єру» перехід до проблемно-проектної парадигми здійснюється через запровадження нових організаційних форм, рольових моделей у традиційні форми організації педагогічної взаємодії; по-друге, активізацію використання нових форм навчальної взаємодії, у першу чергу мікрогрупової; по-третє, розвиток як традиційних, так і нових форм організації педагогічної взаємодії за рахунок як очних (коучінг, рольові ігри тощо), так і дистанційних педагогічних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ковешникова Н.А. Актуальные проблемы дизайн-образования в контексте современной теории и практики дизайна // Вестник ТГУ, – 2011 – Выпуск 4 (96). – С. 151–155.
2. Максимова-Кулішова О.М. Формування професійних знань дизайнерів інтер'єра // Проблеми трудової і професійної підготовки – Випуск 14 – С. 151–157
3. Сафина Л.А. Адаптация дизайн-образования к новым условиям // Вестник Казанского технологического университета – 2010 – Выпуск № 12 – С. 290–292.
4. Фурса О.О. Комплексний розвиток дизайну і дизайн-освіти як наріжна освітня тенденція // Науковий журнал «Молодий вчений» – 2014 – №2 (05) – С. 132–136.